Mestna občina Ljubljana
Zoran Janković, *župan*
Mestni trg 1, 1000 Ljubljana
telefon: 01 306 10 10, faks: 01 306 12 14

Številka: 129-10/2012-27
Datum: 12. 2. 2013

Mestna občina Ljubljana
Mestni svet

ZADEVA:	**Predlog za obravnavno na seji Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana**
PRIPRAVIL:	**Mestna uprava Mestne občine Ljubljana,** **Oddelek za zdravje in socialno varstvo**
NASLOV:	**Predlog Akcijskega načrta »Starosti prijazna Ljubljana« za obdobje od 2013 do 2015**
POROČEVALKI:	**Tilka Klančar, vodja Oddelka za zdravje in socialno varstvo** **Darija Božnik, višja svetovalka III Oddelka za zdravje in socialno varstvo**
PRISTOJNO DELOVNO TELO:	**Odbor za zdravstvo in socialno varstvo**

PREDLOG SKLEPA:
Mestni svet Mestne občine Ljubljana sprejme Predlog Akcijskega načrta »Starosti prijazna Ljubljana« za obdobje od 2013 do 2015.

Župan
Mestne občine Ljubljana
Zoran Janković

Priloga:
- predlog Akcijskega načrta »Starosti prijazna Ljubljana« za obdobje od 2013 do 2015 z obrazložitvijo

PREDLOG

Akcijski načrt
»Starosti prijazna Ljubljana«
za obdobje od 2013 do 2015

Ljubljana, februar 2013

VSEBINA:

I. UVOD 4

II. CILJI AKCIJSKEGA NAČRTA IN UKREPI ZA NJIHOVO URESNIČEVANJE 6

1. Javne površine in stavbe 6
2. Prevoz 7
3. Stanovanjski objekti 8
4. Družabno življenje 9
5. Spoštovanje in vključevanje v družbo 12
6. Družbeno angažiranje in zaposlitev 13
7. Komuniciranje in informiranje 13
8. Skupnostni programi in zdravstvene službe 14

III. SPREMLJANJE IZVAJANJA AKCIJSKEGA NAČRTA IN POROČANJE O IZVEDENIH UKREPIH 17

I. UVOD

Starejši v Mestni občini Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: MOL) predstavljajo pomemben delež občank in občanov. V želji, da bi jim zagotovili čim kvalitetnejše življenje v starosti, v MOL stremimo k zagotavljanju čim večje izbire različnih možnosti za udejstvovanje starejših v lokalnem okolju ter dvigu kvalitete življenja v obdobju staranja. Podaljševanje življenjske dobe prebivalstva ima vpliv tudi na MOL. Ljudje ne le, da živimo dlje, ampak smo tudi bolj zdravi in osveščeni glede nujnosti aktivnega pristopa k staranju. Poleg socialnih in zdravstvenih storitev je potrebno zagotoviti tudi različne druge storitve, servise in dejavnosti, ki bodo starejšim omogočale aktivno in polno življenje.

MOL je imela na dan 1. 7. 2012 skupaj 280.278 prebivalk in prebivalcev, od tega 48.752 starejših od 65 let, kar predstavlja 17,4 % celotnega prebivalstva. (Za celotno Slovenijo je delež precej podoben, saj delež starejših od 65 let zajema 17 % celotnega prebivalstva). Povprečna starost občank in občanov v MOL je bila 42,1 let, v Sloveniji 42 let.

V naši zakonodaji se kot ločnica, ki določa, kdo je po »administrativnih« merilih star in mu iz tega naslova pripadajo določene pravice uporablja meja 65+ let. Tudi Statistični urad Republike Slovenije uporablja mejo 65+ let, iz različnih drugih razprav, statistik in raziskav pa je vse bolj razvidno, da bi se morala ta meja pomakniti navzgor, saj v največji meri storitve in programe, ki naj bi bili namenjeni starejšim od 65 let, v resnici koristijo starejši od 75 let.

Poleg dejavnosti za starejše, ki jih lokalnim skupnostim oziroma občinam v Sloveniji nalaga nacionalna zakonodaja (kot na primer (do)plačevanje oskrbe v institucionalnem varstvu, zagotavljanje mreže javne službe za pomoč družini na domu, zagotavljanje primarnega zdravstvenega varstva za vse skupine prebivalcev, itd.), v MOL, preko rednih javnih razpisov, ki niso zakonska obveza, izdatno podpiramo tudi številne druge aktivnosti, programe in projekte. Ti starejšim v mestu nudijo raznovrstne oblike podpore in pomoči za samostojnejše in kvalitetnejše življenje v domačem okolju, pogoje za družabništvo, izobraževanje ter udejstvovanje v športu in kulturi. Njihova ponudba oziroma vsebine pomembno dopolnjujejo storitve javnih služb, večinoma jih izvajajo nevladne organizacije, nekatere pa tudi državni in občinski javni zavodi. Na ta način spodbujamo tudi začetek izvajanja in razvoj mnogih novih, inovativnih ter lokalnemu okolju in potrebam ljudi prilagojenih programov. Z namenom redne obravnave vprašanj in pobud starejših, ki živijo v mestu, v MOL deluje tudi posvetovalno telo župana, Svet za vprašanja starejših občanov v MOL.

Intenzivno delujemo tudi na področju zagotavljanja dostopnosti mesta in javnega prevoza, za kar smo konec leta 2011 prejeli tudi evropsko priznanje za dostopnost mesta osebam z oviranostmi – Access City Award 2012 (predvsem z vidika dostopnosti prometa in z njim povezane infrastrukture).

MOL je že od samega začetka oziroma od leta 1989 članica Evropske mreže zdravih mest Svetovne zdravstvene organizacije (SZO), v okviru česar si prizadevamo za krepitev javnega zdravja v mestu. Pri tem je naše vodilo, da zdravje ni le skrb medicinske stroke, temveč vseh segmentov družbe, saj ne predstavlja le odsotnosti bolezni, temveč stanje fizične, duševne, socialne in okoljske blaginje. V okviru Evropske mreže zdravih mest smo vključeni tudi v posebno podmrežo »Zdravo staranje«, ki se, kot pove že njen naziv, osredotoča posebej na teme, povezane z zdravjem in blagostanjem populacije starejših v Evropi. In nenazadnje smo vključeni tudi v Globalno mrežo SZO Starosti prijaznih mest.

K programu »Starosti prijazna mesta« je MOL pristopila kot prvo mesto oziroma občina v Sloveniji in v začetku leta 2011 postala članica Globalne mreže SZO Starosti prijazni mest. Mesta, ki se želijo vključiti v Globalno mrežo Starosti prijaznih mest se morajo zavezati, da

bodo ustvarjala urbana okolja, ki bodo spodbujala zdravo in aktivno staranje. Konec septembra 2011 smo na konferenci Starosti prijaznih mest v Dublinu podpisali tudi Dublinško deklaracijo starosti prijaznih mest. Vsebina zavez Dublinške deklaracije temelji na predpostavkah, iz katerih izhaja tudi sam projekt Starosti prijazna mesta in je predvsem naslednja:

- promocija in podpora aktivnosti v smeri vzpostavitve starosti prijaznih okolij,
- sodelovanje v Globalni mreži SZO Starosti prijaznih mest in povezovanje z ostalimi mesti v mreži,
- osveščanje o potrebah in pravicah starejših,
- podpora pozitivnemu prispevku in aktivni udeležbi starejših na različnih področjih družbenega življenja,
- zagotavljanje dostopnosti, varnosti in prijaznosti grajenega okolja, servisov in storitev (javne zgradbe in prostori, bivalne soseske, javni prevozi, zdravstvene storitve ipd.).

Vključitev v Globalno mrežo Starosti prijaznih mest za vsako mesto predvideva petletni ciklus s štirimi stopnjami. Prva stopnja predvideva načrtovanje akcijskega načrta, druga stopnja predvideva izvajanje ukrepov iz akcijskega načrta in njihovo spremljanje, tretja stopnja oceno napredka, uspešnosti ter poročilo in zadnja, po koncu petega leta, predvideva nadaljevanje prizadevanj za dosego starosti prijaznega mesta in vključitev v ponovni petletni ciklus.

V prvi stopnji smo pri naboru in oblikovanju potreb, na osnovi katerih smo oblikovali cilje in ukrepe, potrebne za dosego starosti prijaznega mesta ter za izdelavo akcijskega načrta, sodelovali z Zavodom za oskrbo na domu Ljubljana, Zavodom Pristan, Fakulteto za socialno delo, Inštitutom Antona Trstenjaka in drugimi nevladnimi organizacijami ter s Svetom za vprašanja starejših občanov v MOL.

Akcijski načrt »Starosti prijazna Ljubljana« za obdobje od 2013 do 2015 vsebuje 98 posamičnih ukrepov s 13 cilji, ki so razvrščeni po osmih ključnih področjih, kot jih določa SZO, in sicer:

1. Javne površine in stavbe (Outdoor spaces and buildings)
2. Prevoz (Transportation)
3. Stanovanjski objekti (Housing)
4. Družabno življenje (Social participation)
5. Spoštovanje in vključevanje v družbo (Respect and social inclusion)
6. Družbeno angažiranje in zaposlitev (Civic participation and employment)
7. Komuniciranje in informiranje (Communication and information)
8. Skupnostni programi in zdravstvene službe (Comunity support and health services)

Z ukrepi akcijskega načrta na teh osnovnih osmih področjih so predvidene aktivnosti na območju MOL, k izvedbi katerih se lahko zaveže MOL, ob upoštevanju zakonskih pristojnosti ter v okviru sprejetih finančnih načrtov posameznih nosilcev.

Nosilci ukrepov so organi Mestne uprave MOL (v nadaljevanju: MU MOL) ter posamezni občinski javni zavodi in javna podjetja, oblikovani pa so bodisi kot njihove redne naloge (ki jih ti izvajajo kot zakonsko obvezo ali v okviru osnovnega poslanstva oziroma dejavnosti), bodisi kot ukrepi projektne narave (enkratna izvedba).

II. CILJI AKCIJSKEGA NAČRTA IN UKREPI ZA NJIHOVO URESNIČEVANJE

1. Javne površine in stavbe

CILJ 1:
Zunanje površine in stavbe MOL, ki so v javni rabi so urejene in vzdrževane.

UKREP: Vzdrževanje urejenosti zunanjih površin in stavb MOL v javni rabi.
Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet MU MOL, Služba za lokalno samoupravo MU MOL, Oddelek za ravnanje z nepremičninami MU MOL
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Ohranjanje urejenosti in čistosti zelenih površin, parkov, pešpoti.
Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet MU MOL, Javno podjetje Snaga, d.o.o.
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Zagotavljanje zadostnega števila lokacijsko enakomerno razporejenih klopi, vzdrževanje obstoječih in zagotovitev do 180 novih klopi v letu 2013 in do 150 novih klopi v letu 2014 v okviru serije »Ljubljanske klopi« ob Poti spominov in tovarištva.
Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet MU MOL, Javno podjetje Snaga, d.o.o.
Rok za izvedbo: redna naloga, rok za izvedbo projekta »Ljubljanske klopi«: 2013 in 2014

UKREP: Zagotavljanje očiščenih pločnikov.
Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet MU MOL, Javno podjetje Snaga, d.o.o., KPL, d.d. po koncesijski pogodbi
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Skrb za dostopnost pločnikov ter skrb za nadzor nad upoštevanjem cestno prometne ureditve.
Nosilec: Mestno redarstvo MU MOL
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Skrb za primerno široke in vzdrževane pločnike.
Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet MU MOL, KPL, d.d., po koncesijski pogodbi
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Vzdrževanje obstoječih in izgradnja novih javnih sanitarij pod Hribarjevim spomenikom.
Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet MU MOL, Javno podjetje Snaga, d.o.o.
Rok za izvedbo: redna naloga, rok za izvedbo projekta novih sanitarij: 2015

UKREP: Skrb za zadostno število in dostopnost parkirnih mest (garažne hiše, časovno omejeno parkiranje) in skrb za nadzor nad spoštovanjem cestno prometne ureditve ter nad upravičenostjo uporabe parkirnih mest.
Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet MU MOL, Mestno redarstvo MU MOL
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Ohranjanje urejenosti obstoječih zunanjih športnih površin, namenjenih tudi starejšim (zunanji fitnesi, trim steze).
Nosilec: Oddelek za šport MU MOL
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Izgradnja štirih novih trim otokov ob Poti spomina in tovarištva, dokončanje ureditve trim steze v Tivoliju in ureditev nove trim steze na Ljubljanskem gradu.
Nosilec: Oddelek za šport MU MOL
Rok za izvedbo: 2013

UKREP: Izgradnja novih trim stez v Guncljah in na levem bregu reke Save do Črnuč ter ureditev pohodne in kolesarske poti od Tacna do Sneberij.
Nosilec: Oddelek za šport MU MOL
Rok za izvedbo: 2014 in 2015

CILJ 2:
Dostopnost stavb in prostorov MOL v javni rabi.

UKREP: Vgradnja osebnega dvigala v zgradbi Zdravstvenega doma Ljubljana - Bežigrad, PE Črnuče, na lokaciji Primožičeva ulica 2.
Nosilec: Zdravstveni dom Ljubljana
Rok za izvedbo: junij 2013

UKREP: Vgradnja osebnega dvigala v zgradbi Zdravstvenega doma Ljubljana - Moste Polje, PE Polje, na lokaciji Cesta 30. avgusta 2.
Nosilec: Zdravstveni dom Ljubljana
Rok za izvedbo: marec 2014

UKREP: Zagotavljanje dostopnosti prostorov vseh poslovnih enot Lekarne Ljubljana.
Nosilec: Lekarna Ljubljana
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Skrb za dostopnost volišč starejšim ter osebam z oviranostmi in prilagojenega volišča s posebno volilno napravo (TOP VOTER, elektronska naprava za glasovanje s pomočjo zvoka, ki omogoča večkratno ponovno glasovanje v primeru, da želi volivec/ volivka popraviti svoj glas pred dokončno oddajo glasovnice) za enostavno glasovanje oseb z okvaro vida, starejših, nepismenih in ostalih, s težavami v pisanju, na naslovu Mačkova ulica 1 (prostori informacijske pisarne MOL).
Nosilec: Služba za organiziranje dela Mestnega sveta MU MOL
Rok za izvedbo: redna naloga (ob volitvah in referendumih)

2. Prevoz

CILJ 1:
Dostopnost javnega prevoza

UKREP: Posodobitev voznega parka mestnega potniškega prometa s 33 nizkopodnimi avtobusi, z velikim številom oprijemal ter z vso pripadajočo avdio in video tehnologijo za spremljanje vožnje.
Nosilec: Javno podjetje Ljubljanski potniški promet, d.o.o.
Rok za izvedbo: 20 nizkopodnih avtobusov: 2014, 13 nizkopodnih avtobusov: 2015

UKREP: Cenovno ugodnejše mesečne vozovnice za upokojence in starejše od 65 let.
Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet MU MOL, Javno podjetje Ljubljanski potniški promet, d.o.o.
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Vzdrževanje dobrih povezav med različnimi lokacijami, pogostih linij in primernega števila postajališč z nadstrešnicami in sedišči, kjer je to mogoče.

Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet MU MOL, Javno podjetje Ljubljanski potniški promet, d.o.o., Europlakat, d.o.o. (javno zasebno partnerstvo)
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Izobraževanje zaposlenih, udeleženih v procesu prevoza potnikov o razumevanju potreb in zahtev starejših, v sklopu rednih izobraževanj.
Nosilec: Javno podjetje Ljubljanski potniški promet, d.o.o.
Rok za izvedbo: marec 2013 in redna naloga

UKREP: Informiranje starejših o uporabi javnega potniškega prometa z izdajo publikacij in objavami na spletnih straneh www.lpp.si.
Nosilec: Javno podjetje Ljubljanski potniški promet, d.o.o.
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Nižanja robnikov in izvedbe klančin na javnih prometnih površinah, v skladu z ugotovitvami s terena ter pobudami občanov/ občank in četrtnih skupnosti, vsako leto vsaj 50. V letu 2013 na lokacijah: Ipavčeva ulica- OŠ Mirana Jarca, Cesta v Gorice do Ceste dveh cesarjev, Cesta Ljubljanskih brigad - LPP tehnični pregledi, križišče Parmova - Ulica Bežigrad, Lavričeva ulica, križišče Pleteršnikove, križišče Masaryikove - Njegošove, križišče Korotanske - Bolgarske ulice, križišče Korotanske - Močnikove, križišči Ziherlove in Ob pristanu do ceste Trnovskega pristana, križišče Sketove - Grablovičeve, Cesta v Mestni log 90, Karlovška - Levstikov trg, prehod pri tunelu Karlovška cesta, Kumrovška 9 – klančina, premestitev štirih stopnic.
Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet MU MOL
Rok za izvedbo: redna naloga, za navedene lokacije: december 2013

UKREP: Brezplačni prevoz starejših po ožjem mestnem jedru z vozili Kavalir na električni pogon, kjer drug javni promet ni možen.
Nosilec: Turizem Ljubljana, Javno podjetje Ljubljanski potniški promet, d.o.o.
Rok za izvedbo: redna naloga (april – oktober)

UKREP: Izvajanje projekta izposoje koles Bicikelj.
Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet MU MOL, Europlakat d.o.o. (javno zasebno partnerstvo)
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Ureditev ločenih kolesarskih stez, kjer je to možno glede na zemljišče in umestitve v prostor, in sicer v letu 2013 ob Vojkovi cesti ter v letu 2014 do 5 km izven mestnega središča in v letu 2015 do 5 km izven mestnega središča.
Nosilec: Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet MU MOL
Rok za izvedbo: ob Vojkovi cesti: 2013, izven mestnega središča: 2014 in 2015

3. Stanovanjski objekti

CILJ 1:
Dostopnost stanovanjskih stavb in stanovanj.

UKREP: Dodeljevanje oskrbovanih stanovanj v Centru starejših Trnovo (60 oskrbovanih stanovanj) in Murgle (12 oskrbovanih stanovanj) v najem.
Nosilec: Javni stanovanjski sklad MOL
Rok za izvedbo: redno

UKREP: Gradnja oskrbovanih stanovanj na lokaciji v Dravljah v javno zasebnem partnerstvu.
Nosilec: Javni stanovanjski sklad MOL
Rok za izvedbo: 2015

UKREP: Zagotavljanje primernih najemnih stanovanj.
Nosilec: Javni stanovanjski sklad MOL
Rok za izvedbo: redno

UKREP: Subvencioniranje stroškov najemnine neprofitnih najemnih stanovanj in najemnikom tržnih stanovanj.
Nosilec: Javni stanovanjski sklad MOL
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Možnost rentnega odkupa stanovanj - občani, starejši od 65 let, ki so lastniki stanovanj, imajo možnost, da svoje lastniško stanovanje, ki ga težko vzdržujejo, odprodajo Javnemu stanovanjskemu skladu MOL; prodajalci imajo izgovorjeno odplačno dosmrtno služnost stanovanja; prodajalci lahko z zavarovalnico sklenejo pogodbo o doživljenjskem rentnem zavarovanju z mesečnim izplačilom rente, ki je zmanjšana za nadomestilo za uporabo stanovanja.
Nosilec: Javni stanovanjski sklad MOL
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Možnost ugodnih namenskih stanovanjskih posojil, namenjenih vsem zainteresiranim lastnikom, med katerimi so tudi starejši, ki izboljšujejo ali razrešujejo stanovanjsko vprašanje z rekonstrukcijo, rednimi ali investicijskimi vzdrževalnimi deli v večstanovanjski ali družinski stanovanjski stavbi.
Nosilec: Javni stanovanjski sklad MOL
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Možnost zamenjave stanovanj - starejši najemniki stanovanj, ki živijo v stanovanjih v lasti Javnega stanovanjskega sklada MOL, lahko zamenjajo stanovanje, ki ga zasedajo za primernejše stanovanje v primerih, ko jim je stanovanje, ki ga zasedajo, neprimerno po legi v stavbi ali neprimerno po lokaciji in v primerih, ko želijo v manjše stanovanje (bodisi zaradi manjših stroškov, zaradi zmanjšanja števila uporabnikov ali lažjega vzdrževanja).
Nosilec: Javni stanovanjski sklad MOL
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Možnost pridobitve soglasja za oddajo dela stanovanja v podnajem - starejšim najemnikom stanovanj v lasti MOL in Javnega stanovanjskega sklada MOL, Javni stanovanjski sklad MOL izda soglasje za oddajo dela stanovanja iz zdravstvenih ali starostnih razlogov v podnajem osebam, ki jim pomagajo; soglasje izda tudi v primerih, če se je starejši najemnik znašel v težki finančni in socialni situaciji in z oddajanjem v podnajem lahko pridobi dodatna sredstva za plačevanje najemnine in ostalih stroškov in si na ta način omogoči nadaljnjo uporabo stanovanja).
Nosilec: Javni stanovanjski sklad MOL
Rok za izvedbo: redna naloga

4. Družabno življenje

CILJ 1:
Spodbuditi razvoj in zagotoviti kontinuirano izvajanje programov in storitev s področij športa in rekreacije, kulture, vzgoje in izobraževanja ter zdravja, socialnega varstva in zaposlovanja za aktivno vključevanje starejših v vsakdanje življenje lokalne skupnosti.

UKREP: Ohranjanje programa »Letni program športa« za redno športno rekreativno vadbo namenjeno upokojencem in starejšim od 65 leta (npr. vodene vadbe v telovadnicah), preko rednih javnih razpisov.
Nosilec: Oddelek za šport MU MOL
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Ohranjanje programa »Letni program športa« za športno rekreativne programe »Animacije«, namenjene tudi starejšim (npr. pohodništvo, tek, kolesarstvo ipd.), preko rednih javnih razpisov.
Nosilec: Oddelek za šport MU MOL
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Nadaljne podpiranje tradicionalnih medgeneracijskih dogodkov Ljubljanski maraton, Pohod ob žici in Maraton Franja.
Nosilec: Oddelek za šport MU MOL
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Skrb za pestro kulturno ponudbo s programi za starejše in medgeneracijsko sodelovanje javnih zavodov MOL, z nižjimi cenami vstopnic za starejše.
Nosilec: Kinodvor, Mestna knjižnica Ljubljana, Muzej in galerije mesta Ljubljane, Mednarodni grafični likovni center, Slovensko mladinsko gledališče, Mestno gledališče ljubljansko, Lutkovno gledališče Ljubljana, Pionirski dom – Center za kulturo mladih, Festival Ljubljana, Ljubljanski grad, Kino Šiška
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Izvajanje servisa »Knjiga na dom« (članom/ članicam Mestne knjižnice Ljubljana, ki zaradi ostarelosti, dolgotrajne bolezni ali oviranosti, ne morejo obiskati knjižnice, je enkrat mesečno omogočena brezplačna dostava in prevzem knjižničnega gradiva na domu).
Nosilec: Mestna knjižnica Ljubljana
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Širjenje mreže lokacij oziroma postajališč »Bibliobusa« (potujoča knjižnica).
Nosilec: Mestna knjižnica Ljubljana
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Omogočanje uporabe prostorov in podpore organizacijam, ki izvajajo programe za starejše pri organiziranju in izvedbi knjižnih razstav, predavanj in drugih prireditev.
Nosilec: Mestna knjižnica Ljubljana
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Dokupovanje gradiva, namenjenega osebam z okvaro vida (zvočne knjige, knjige s povečanim tiskom, e-bralniki z možnostjo povečave črk).
Nosilec: Mestna knjižnica Ljubljana
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Izvajanje kulturnih in izobraževalnih dogodkov s poudarkom na razvoju in spodbujanju bralne kulture za ciljno skupino starejših: bralna srečanja, srečanja z avtorji, delavnice kreativnega pisanja, hitrega branja in predstavitve leposlovja in drugega knjižničnega gradiva ter spodbujanje branja v okviru projekta Mesto bere.
Nosilec: Mestna knjižnice Ljubljana
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Dodatno izobraževanje in usposabljanje zaposlenih, ki delajo z uporabniki, za posebnosti dela s starejšimi.
Nosilec: Mestna knjižnica Ljubljana
Rok za izvedbo: november 2013

UKREP: Razvoj medgeneracijskih domoznanskih storitev v okviru program Kulturna dediščina za družine ter razvoj vmesnika za storitev »Digitalni spomin Ljubljane«, s katerim bi prebivalci Ljubljane lahko sami oddajali na spletno stran svoje fotografije in druge domoznanske vsebine.
Nosilec: Mestna knjižnica Ljubljana
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Razvoj, vzdrževanje in posodabljanje podstrani za starejše uporabnike na spletni strani Mestne knjižnice Ljubljana, na kateri so informacije posebej prilagojene starejšim.
Nosilec: Mestna knjižnica Ljubljana
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Razvoj in izvajanje izobraževalne ponudbe s področja informacijskega opismenjevanja s posebnim poudarkom na socialno ogroženih in nižje izobraženih iz ciljne skupine starejših. Izvajanje delavnic: uporaba sistema Cobiss, Moja knjižnica, samostojno iskanje informacij na internetu, uporaba računalnika, programov Skype, Facebook.
Nosilec: Mestna knjižnica Ljubljana
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Posebna izobraževalna ponudba in izmenjava primerov dobrih praks s tujimi partnerji iz Irske, Italije, Bolgarije, Romunije, Turčije in Latvije o aktivnostih za ženske po 45 letu v okviru mednarodnega projekta Lady cafe – motivating activities for women aged 45+ .
Nosilec: Mestna knjižnica Ljubljana
Rok za izvedbo: junij 2014

UKREP: Zagotovitev kontinuiranega izvajanja programa Filmska srečanja ob kavi, abonma za poznejša leta (na sezono 12 srečanj).
Nosilec: Mestni kino Kinodvor, Oddelek za kulturo MU MOL
Rok za izvedbo: 2013-2015

UKREP: Skrb za dostopnost rednega programa Javnega zavoda Kinodvor za starejše z uvedbo zgodnje popoldanskih terminov, z nižjimi cenami vstopnic, prilagojenim izborom programa in obveščanjem ciljnih skupin.
Nosilec: Mestni kino Kinodvor, Oddelek za kulturo MU MOL
Rok za izvedbo: oktober - maj 2013-2015

UKREP: Izvedba 4 ustvarjalnih delavnic za odrasle in starejše: Valentinova, Velikonočna, Adventna in Božična delavnica.
Nosilec: Javni zavod Ljubljanski grad
Rok za izvedbo: 2013 (po letnem koledarju prireditev)

UKREP: Izvedba plesnih večerov vsako tretjo soboto v mesecu.
Nosilec: Javni zavod Ljubljanski grad
Rok za izvedbo: redna naloga v letu 2013 (po letnem koledarju prireditev)

UKREP: Uvedba nove vstopnice Senior & Junior, ki starejšim z vnuki omogoča cenejši dostop do vzpenjače in ogled razstave Slovenska zgodovina.
Nosilec: Javni zavod Ljubljanski grad
Rok za izvedbo: marec 2013

UKREP: Dostopnost gibalno oviranim do večine prostorov na gradu (razen Razglednega stolpa in Virtualnega gradu)
Nosilec: Javni zavod Ljubljanski grad
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Izvajanje programa študijskih skupin arheologija in književnost.
Nosilec: Muzej in galerije mesta Ljubljana v sodelovanju z Univerzo za 3. življenjsko obdobje
Rok za izvedbo: redno - enkrat tedensko skozi šolsko leto

UKREP: Vodenje študijske skupine Mestni muzej in Ljubljančani, ki zbira življenjske zgodbe o mestu in si ogleduje zanimive muzejske projekte.
Nosilec: Muzej in galerije mesta Ljubljana
Rok za izvedbo: redno - enkrat tedensko skozi šolsko leto

UKREP: Ohranjanje programa Knjižnice pod krošnjami preko rednih javnih razpisov.
Nosilec: Turizem Ljubljana
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Ohranjanje in širitev mreže dnevnih centrov aktivnosti za starejše preko rednih javnih razpisov.
Nosilec: Oddelek za zdravje in socialno varstvo MU MOL
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Omogočanje uporabe prostorov za izvajanje programov ter organiziranje aktivnosti in prireditev za starejše.
Nosilec: Četrtne skupnosti MOL, Služba za lokalno samoupravo MOL
Rok izvedbe: redna naloga

UKREP: Družabništvo starejših, ki zaradi različnih razlogov ne morejo zapustiti svojega doma.
Nosilec: Zavod za oskrbo na domu Ljubljana
Rok za izvedbo: redna naloga

5. Spoštovanje in vključevanje v družbo

CILJ 1:
Starejši imajo možnost sodelovanja pri odločevalskih procesih za starejše v MOL.

UKREP: Delovanje Sveta za vprašanje starejših občanov v MOL (posvetovalno telo župana) z nalogo spremljanja razmer in potreb starejših ter dajanje predlogov za izboljšanje položaja, spremljanje programov ter sodelovanje pri pripravi različnih gradiv.
Nosilec: Svet za vprašanje starejših občanov v MOL
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Sodelovanje pri pripravi Strategije socialnega varstva v MOL za obdobje od 2013 do 2020 v obliki fokusne skupine in pripomb na osnutek strategije v okviru javne obravnave.
Nosilec: Oddelek za zdravje in socialno varstvo MU MOL
Rok za izvedbo: 2013

UKREP: Redna letna srečanja javnega zavoda MOL za pomoč družini na domu z obstoječimi uporabniki in svetom uporabnikov, z namenom širitve novih storitev na področju socialnega servisa in zadovoljitve drugih potreb uporabnikov.
Nosilec: Zavod za oskrbo na domu Ljubljana
Rok za izvedbo: redna naloga

CILJ 2:
Starejši imajo možnost izbire za vključitev v različne programe in aktivnosti.

UKREP: Ohranjanje in širjenje programov za starejše in medgeneracijskih programov preko javnih razpisov.
Nosilec: Oddelek za zdravje in socialno varstvo MU MOL, Oddelek za predšolsko vzgojo in izobraževanje MU MOL, Oddelek za kulturo MU MOL
Rok za izvedbo: redno delo

UKREP: Nadaljevanje sistematičnega računalniškega opismenjevanja starejših po četrtnih skupnostih MOL (začetni, nadaljevalni in izpopolnjevalni tečaji).
Nosilec: Služba za lokalno samoupravo MOL
Rok za izvedbo: redno delo

UKREP: Izvajanje brezplačnega programa računalniškega opismenjevanja v obsegu 60 ur.
Nosilec: Javni zavod Cene Štupar – Center za izobraževanje Ljubljana
Rok za izvedbo: 2014

UKREP: Izvajanje brezplačnih tečajev tujih jezikov, študijskih krožkov in delavnic v okviru »Mestnega programa izobraževanja odraslih«.
Nosilec: Javni zavod Cene Štupar – Center za izobraževanje Ljubljana
Rok za izvedbo: leto 2013 in 2014

UKREP: Izvajanje programov, delavnic in prireditev medgeneracijskega sodelovanja.
Nosilec: Javni zavod Mladi zmaji - Četrtni mladinski centri Bežigrad, Črnuče, Šiška, Zalog, Družinski center Mala ulica, Oddelek za predšolsko vzgojo in izobraževanje MU MOL, osnovne šole v MOL, vrtci v MOL, četrtne skupnosti MOL, Zavod za oskrbo na domu Ljubljana
Rok za izvedbo: redno delo

UKREP: Izvajanje različnih delavnic kmetijstva, vrtnarjenja, ročnih del.
Nosilec: Zavod za oskrbo na domu Ljubljana
Rok za izvedbo: 2014

6. Družbeno angažiranje in zaposlitev

CILJ 1:
Spodbujanje vključevanja starejših v prostovoljske in druge aktivnosti.

UKREP: Ohranjanje in širjenje programov različnih, večinoma nevladnih organizacij preko javnih razpisov, kjer delujejo starejši prostovoljci.
Nosilec: Oddelek za zdravje in socialno varstvo MU MOL
Rok za izvedbo: redno

UKREP: Vključevanje starejših v individualno ali skupinsko prostovoljno delo z otroki in mladimi.
Nosilec: Oddelek za predšolsko vzgojo in izobraževanje MU MOL, Javni zavod Mladi zmaji - Četrtni mladinski centri Bežigrad, Črnuče, Šiška, Zalog, Družinski center Mala ulica, osnovne šole v MOL, vrtci v MOL
Rok za izvedbo: redno delo

UKREP: Vključevanje prostovoljcev v dejavnosti Zavoda za oskrbo na domu Ljubljana.
Nosilec: Zavod za oskrbo na domu Ljubljana
Rok za izvedbo: redno delo

UKREP: Zagotavljanje družabništva starejših s starejšimi prostovoljci (uporabnik za uporabnika).
Nosilec: Zavod za oskrbo na domu Ljubljana
Rok za izvedbo: 2014

7. Komuniciranje in informiranje

CILJ 1:
Skrb za stalen pretok informacij in vsebin s področja skrbi za starejše in krepitve socialne vključenosti starejših v življenje lokalne skupnosti.

UKREP: Objava informacij o aktivnostih MOL na področju življenja starejših na spletnem naslovu http://www.ljubljana.si/si/zivljenje-v-ljubljani/starejsi/.

Nosilec: posamezni organi MU MOL, Svet za vprašanja starejših občanov v MOL (z vsebinskimi prispevki)
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Informiranje potencialnih upravičencev/upravičenk oziroma uporabnikov/uporabnic in njihovih bližnjih o socialno varstvenih storitvah/ programih na območju MOL ter o storitvah Zavoda za oskrbo na domu Ljubljana (osebno, telefonsko, preko elektronske pošte in spletne strani, publikacije, objave v medijih, dan odprtih vrat).
Nosilec: Zavod za oskrbo na domu Ljubljana
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Informiranje starejših o socialno varstvenih storitvah/ programih, programih varovanja zdravja, programih s področja kulture, športa in izobraževanja na območju MOL, objave v glasilu Ljubljana.
Nosilec: organi MU MOL, uredniški odbor glasila Ljubljana
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Informiranje gostov v informacijskih centrih o dostopnosti mesta Ljubljana in dostopnosti turističnih kapacitet.
Nosilec: Turizem Ljubljana
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Ponovna izdaja prenovljene zloženke o organizacijah in storitvah s področja zdravja in socialnega varstva, ki se izvajajo v MOL.
Nosilec: Oddelek za zdravje in socialno varstvo MU MOL
Rok za izvedbo: 2014

UKREP: Sodelovanje in aktivne predstavitve na dogodkih, namenjenih starejšim ali ki potekajo v organizaciji starejših (na primer: Državni svet, Festival za 3. življenjsko obdobje, SZO).
Nosilec: Oddelek za zdravje in socialno varstvo MU MOL
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Vključenost, seznanjanje z izkušnjami in predstavitve MOL v programu SZO Zdrava mesta, v podmreži Zdravo staranje.
Nosilec: Oddelek za zdravje in socialno varstvo MU MOL
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Zagotavljanje e-točk po sedežih četrtnih skupnosti.
Nosilec: Služba za lokalno samoupravo MOL
Rok za izvedbo: redna naloga

8. Skupnostni programi in zdravstvene službe

CILJ 1:
Podpora skupnosti k podaljševanju in dvigu kakovosti življenja starejših v domačem okolju.

UKREP: Zagotavljanje izvajanja socialno varstvene storitve pomoč družini na domu po Zakonu o socialnem varstvu.
Nosilec: Oddelek za zdravje in socialno varstvo MU MOL, javni zavod Zavod za oskrbo na domu Ljubljana in koncesionar Zavod Pristan
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Izvajanje brezplačnih tematskih delavnic za starejše in njihove svojce po četrtnih skupnostih (tehnike premikanja, opolnomočenje starejših za samooskrbo, oskrba starejših, preprečevanje padcev v starosti) in organiziranje samopomočnih skupin.

Nosilec: Zavod za oskrbo na domu Ljubljana
Rok za izvedbo: 2014
UKREP: Izdaja soglasij k cenam socialno varstvene storitve pomoči družini na domu.
Nosilec: Oddelek za zdravje in socialno varstvo MU MOL, župan MOL
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Ohranjanje in širjenje socialnovarstvenih programov, ki starejšim nudijo podporo za samostojnejše življenje in omogočajo njihovo aktivno vključevanje v skupnost, preko rednih javnih razpisov.
Nosilec: Oddelek za zdravje in socialno varstvo MU MOL
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Sodelovanje pri zagotavljanju pogojev za izvedbo programov javnih del in drugih programov aktivne politike zaposlovanja na področju socialnega varstva (MOL kot naročnica programov z izjavo o izvajanju programa v javnem interesu in/ali MOL kot naročnica programov z zagotavljanjem sredstev za kritje deleža stroškov zaposlitev v okviru programov javnih del).
Nosilec: Oddelek za zdravje in socialno varstvo MU MOL (v sodelovanju z Zavodom RS za zaposlovanje in izbranimi izvajalci programov javnih del)
Rok za izvedbo: redna naloga

CILJ 2:
Pomoč socialno šibkejšim starejšim občankam in občanom.

UKREP: (Do)plačevanje oskrbe in bivanja občankam in občanom MOL, ki so vključeni v institucionalno varstvo v domovih za starejše socialno šibkejšim občankam in občanom, na osnovi odločb centrov za socialno delo.
Nosilec: Oddelek za zdravje in socialno varstvo MU MOL
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Subvencioniranje socialno varstvene storitve pomoč družini na domu v višini 80 % za vse uporabnike/uporabnice.
Nosilec: Oddelek za zdravje in socialno varstvo MU MOL
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Plačevanje razlike do polne cene socialno varstvene storitve pomoč družini na domu socialno šibkejšim občankam in občanom, na osnovi odločb centrov za socialno delo.
Nosilec: Oddelek za zdravje in socialno varstvo MU MOL
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Zagotavljanje sredstev za denarne pomoči za namen premostitve materialne ogroženosti in za namen kritja stroškov kosil starejšim od 65 let na osnovi Odloka o denarni pomoči.
Nosilec: Oddelek za zdravje in socialno varstvo MU MOL
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Posredovanje informacij pri menjavi ali podaritvi rabljenih pripomočkov med uporabniki/uporabnicami.
Nosilec: Zavod za oskrbo na domu Ljubljana
Rok za izvedbo: redna naloga

CILJ 3:
Dostopnost in kakovost zdravstvenih služb.

UKREP: Delovanje mreže javne službe na področju osnovne zdravstvene dejavnosti na primarni in v manjšem obsegu na sekundarni ravni.

Nosilec: Zdravstveni dom Ljubljana, koncesionarji, Oddelek za zdravje in socialno varstvo MU MOL
Rok za izvedbo: redna naloga
UKREP: Delovanje patronažne službe.
Nosilec: Zdravstveni dom Ljubljana
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Delovanje obstoječih referenčnih ambulant ter uvedba petih novih referenčnih ambulant, v katerih uporabnike/-ce poleg zdravnika in medicinske sestre spremlja tudi diplomirana medicinska sestra, ki spremlja kronične bolezni in izvaja preventivne ukrepe.
Nosilec: Zdravstveni dom Ljubljana
Rok za izvedbo: redna naloga, uvedba novih referenčnih ambulant: 2013

UKREP: Podeljevanje koncesij za opravljanje javne službe na področju primarne zdravstvene dejavnosti v MOL.
Nosilec: Oddelek za zdravje in socialno varstvo MU MOL
Rok za izvedbo: redna naloga

CILJ 4:
Izvajanje preventivnih programov in programov varovanja zdravja.

UKREP: Izvajanje programov kot so preventivni pregledi z namenom zgodnjega odkrivanja skritih obolenj, posvetovalnice, kjer so vključene tudi meritve krvnega tlaka, ravni sladkorja, holesterola in trigliceridov, testi hoje ter razne delavnice o zdravem načinu življenja v vseh glavnih enotah Zdravstvenega doma Ljubljana in po četrtnih skupnostih MOL.
Nosilec: Zdravstveni dom Ljubljana (Zdravstveno vzgojni centri)
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Izvajanje programov kot so preventivne meritve ravni sladkorja, holesterola in trigliceridov v krvi, telesne teže in krvnega tlaka v enotah Lekarne Ljubljana.
Nosilec: Lekarna Ljubljana
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Izvajanje vsakoletnih brezplačnih strokovnih predavanj: Zdravje srca, Sladkorna bolezen, Kronično vensko popuščanje.
Nosilec: Lekarna Ljubljana
Rok za izvedbo: 2013-2015

UKREP: Ohranjanje in širjenje programov varovanja zdravja, namenjenih starejšim, preko rednih javnih razpisov.
Nosilec: Oddelek za zdravje in socialno varstvo MU MOL
Rok za izvedbo: redna naloga

UKREP: Osveščanje in informiranje starejših z izdajo dveh zloženk: »Kako do diabetologa?« in »Jedilnik za sladkornega bolnika« ter sodelovanje in aktivne predstavitve na dogodkih, namenjenih starejšim.
Nosilec: Zdravstveni dom Ljubljana
Rok za izvedbo: 2013

III. SPREMLJANJE IZVAJANJA AKCIJSKEGA NAČRTA IN POROČANJE O IZVEDENIH UKREPIH

Spremljanje, izvedba ter poročanje o izvedbi posameznih ukrepov Akcijskega načrta »Starosti prijazna Ljubljana« za obdobje od 2013 do 2015 bo naloga nosilcev ukrepov, ki bodo Oddelku za zdravje in socialno varstvo MU MOL letno poročali o izvedenih nalogah. Oddelek za zdravje in socialno varstvo pa bo do konca obdobja pripravil skupno poročilo, ki bo obravnavano na Mestnem svetu MOL.

Številka: 129-10/2012-..
Ljubljana,

Župan
Mestne občine Ljubljana
Zoran Janković

Obrazložitev

1. Pravni temelj

21. člen Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo 76/08, 79/09 in 51/10) določa, da občina samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena, ki jih določi s splošnim aktom občine ali so določene z zakonom. Med drugim ta člen določa, da »občina za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev… pospešuje službe socialnega skrbstva… za… ostarele.«

27. člen Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 66/07 – uradno prečiščeno besedilo in 15/12) določa pristojnost Mestnega sveta, da sprejema plane razvoja Mestne občine Ljubljana.

2. Razlogi in cilji, zaradi katerih je akt potreben ter ocena stanja

Mestna občina Ljubljana je v začetku leta 2011 kot prvo slovensko mesto oziroma občina pristopila k programu »Starosti prijazna mesta« in postala članica Globalne mreže starosti prijazni mest Svetovne zdravstvene organizacije (SZO). Mesta, ki se želijo vključiti v Globalno mrežo SZO Starosti prijaznih mest, se morajo zavezati, da bodo ustvarjala urbana okolja, ki bodo spodbujala zdravo in aktivno staranje. Konec septembra 2011 smo na konferenci Starosti prijaznih mest v Dublinu podpisali tudi Dublinško deklaracijo starosti prijaznih mest in se s tem še dodatno zavezali spoštovati načela starosti prijaznih mest.

Vključitev v Globalno mrežo starosti prijaznih mest za vsako mesto predvideva petletni ciklus s štirimi stopnjami. Prva stopnja predvideva načrtovanje in izdelavo akcijskega načrta, druga stopnja predvideva izvajanje ukrepov iz akcijskega načrta in njihovo spremljanje, tretja stopnja oceno napredka, uspešnosti ter poročilo in zadnja, po koncu petega leta, predvideva nadaljevanje prizadevanj za dosego starosti prijaznega mesta in vključitev v ponovni petletni ciklus.

Tako smo v okviru smernic, ki jih za program Starosti prijazna mesta predvideva SZO na MOL pripravili Akcijski načrt »Starosti prijazna Ljubljana« za obdobje od 2013 do 2015, ki vsebuje 98 posamičnih ukrepov s 13 cilji, ki so razvrščeni po osmih ključnih področjih, kot jih določa SZO, in sicer:

1. Javne površine in stavbe (Outdoor spaces and buildings)
2. Prevoz (Transportation)
3. Stanovanjski objekti (Housing)
4. Družabno življenje (Social participation)
5. Spoštovanje in vključevanje v družbo (Respect and social inclusion)
6. Družbeno angažiranje in zaposlitev (Civic participation and employment)
7. Komuniciranje in informiranje (Communication and information)
8. Skupnostni programi in zdravstvene službe (Comunity support and health services)

Z ukrepi akcijskega načrta na teh osnovnih osmih področjih so predvidene aktivnosti na območju MOL, k izvedbi katerih se lahko zaveže MOL, ob upoštevanju zakonskih pristojnosti ter v okviru sprejetih finančnih načrtov posameznih nosilcev.

3. Poglavitne rešitve

Priprava in sprejetje Akcijskega načrta »Starosti prijazna Ljubljana« za obdobje 2013-2015 na Mestnem svetu Mestne občine Ljubljana predstavlja eno izmed dejanj, h katerim smo se

zavezali z vključitvijo v Globalno mrežo Starosti prijaznih mest SZO in enega izmed rezultatov naših teženj k vzpostavitvi pogojev za zagotovitev mesta, prijaznega starejšim. Mestnemu svetu Mestne občine Ljubljana predlagamo, da sprejme Akcijski načrt »Starosti prijazna Ljubljana« za obdobje od 2013 do 2015.

4. Ocena finančnih posledic

Sprejetje Akcijskega načrta »Starosti prijazna Ljubljana« za obdobje 2013-2015 nima finančnih posledic, ki ne bi bile že vključene v finančne načrte posameznih nosilcev ukrepov.

Pripravila:
Darija Božnik
Višja svetovalka III

Tilka Klančar
Vodja oddelka